

U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva.

U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je Citiranje i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.).

Upute i primjeri koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.).

Citiranje je tačno navođenje izvornog teksta ili riječi drugih autora, što podrazumijeva da se u citiranom tekstu „zadržavaju sve pravopisne osobnosti (interpukcijski i pravopisni znaci) i eventualne greške“ (Šamić, 1990, str. 86). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva.

Priredila: Nataša Milićević U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvoima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji

Nataša Milićević

„Citiranje i popis literature“
Upute i primjeri

Odsjek za hemiju
Biblioteka Odsjeka za hemiju
Prirodno-matematički fakultet
Sarajevo, 2011.

Uvod

U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva.

Od izuzetnog značaja je ispravno citiranje i referenciranje što podrazumijeva dosljednu primjenu usvojenih pravila pri navođenju korištenih izvora informacija u tekstu rada i na kraju u popisu literature

Sistemi citiranja i referenciranja

Poznato je više sistema citiranja i navođenja korištene literature, a svaka naučna ustanova oblikuje i propisuje svoje standarde i svoj stil kao što su npr. Chicago, Harvard, Turabian, APA, MLA, AMA i dr. „Međutim, svima je zajedničko citiranje tačnih podataka i **jednoobraznost**.“ (Milić, s. a.).

Na Odsjeku za hemiju Prirodno-matematičkog fakulteta najčešće su zastupljena dva općeprihvaćena sistema citiranja i referenciranja:

- sistem «**autor - datum**» (**harvardski sistem**), i
- sistem «**autor – naslov**» (**vankuverski sistem**).

* * *

Prema **harvardskom sistemu** literatura se ne označava brojevima već se pravi popis prema abecednom redu prezimena prvog autora. Popis referenci prema ovom sistemu se koristi u kombinaciji s bibliografskim napomenama u tekstu rada.

* * *

Vankuverski sistem propisuje *numerički* način citiranja i navođenja literature, a prema redosljedu pojavljivanja u tekstu. Reference u popisu literature su označene arapskim brojevima i kada se citiraju u tekstu navodi se broj odgovarajuće reference (v. Primjeri citiranja i parafraziranja). Dakle, kada se neka referenca citira i kasnije u tekstu, ima isti redni broj.

* * *

Međutim, neki autori koriste **kombinaciju oba sistema**, harvardskog i vankuverskog, odnosno u popisu literature navode reference istovremeno po numeričkom i abecednom redosljedu.

* * *

U praksi se susreće više varijacija ovih sistema citiranja, ali bez obzira na odabrani stil citiranja i referenciranja neophodna je dosljednost u primjeni (Reference styles, 2006).

Varijacije Harvard sistema su mnogobrojne, kao naprimjer:

- naslovi članaka su u dvostrukim navodnicima,
- godina izdavanja/objave nije u zagradama,
- citiranje autora velikim slovima,
- naslov članka nije unutar navodnika,
- brojevi volumena su podebljani itd.

Takođe, Varijacije Vankuver sistema često uključuju slijedeće:

- u tekstu se navode brojevi referenci u superskriptu ili u uglastim ili u ovalnim zagradama, npr.: ... enzim², ... enzim (2) ili ... enzim [2],
- pisanje naslova velikim slovima,
- brojevi stranica se pišu u cijelosti (120-124) ili se ispuštaju dijelovi brojeva (120-4),
- kratice naslova časopisa (npr. Biochem. Eng. J. za časopis Biochemical Engineering Journal),
- različite znake interpukcija, itd.

Citiranje i parafraziranje

Citiranje je tačno navođenje izvornog teksta ili riječi drugih autora, što podrazumijeva da se u citiranom tekstu „zadržavaju sve pravopisne osobenosti (interpukcijski i pravopisni znaci) i eventualne greške“ (Šamić, 1990, str. 86). „Za svaku vrstu dokumenta, odnosno izvora informacija postoji definisan minimum podataka koji omogućavaju da se identificira upravo onaj dokument koji je citiran.“ (Gerc, 2008)

Parafraziranje je interpretacija argumenata i ideja drugih autora, odnosno preoblikovanje izrečenog ili napisanog sopstvenim riječima i stilom.

Opća pravila citiranja u tekstu

- Citirani tekst se obavezno označava navodnicima na početku i na kraju.
- Kada je citirani tekst obiman, izostavljene dijelove treba označiti sa tri tačke u uglastim zagradama [...].
- Takođe, sve izmjene u citiranom tekstu je potrebno označiti uglastim zagradama (npr. promjena velikog slova u malo i obratno, kratka primjedba ili napomena i sl.).
- „Citat u citatu se označava, kao što naš Novi pravopis kaže polunavodnicima ('...')“ (Šamić, 1990).
- Riječ sic (lat. = tako) navodi se, kao znak upozorenja, u uglastim zagradama iza uočene pogreške u citiranom tekstu.
- Izuzetno, kada primarni izvor nije dostupan, može da se navodi citat koji je već citiran od strane nekog drugog autora i u tom slučaju u popisu literature potrebno je navesti puni bibliografski zapis originalnog citatata, kao i publikacije iz koje je preuzet dati citat (Brkić, Mehić i Kenjić, 2006, str. 29).

Harvardski sistem - citiranje u tekstu

Pravila citiranja u tekstu prema harvardskom sistemu:

- Kada se u tekstu citira rad nekog autora odnosno kada je njegovo ime sastavni dio rečenice, tada se uz prezime citiranog autora u zagradi navodi godina objave njegovog rada.
- Međutim, ako se upućuje na rad ili dio istraživanja bez navođenja imena citiranog autora u tekstu (rečenici), tada se i prezime autora i godina publikacije navode u zagradi na kraju rečenice.
- Ukoliko se citira cijela rečenica ili odlomak tada se iza citirane rečenice odnosno iza tačke u zagradi navode prezime i godina (v. Primjeri citiranja i parafraziranja).
- Znakom tačka-zarez (;) se odvajaju podaci za više izvora, a podaci se redaju hronološki.
- Kada se u tekstu citira veći broj radova istog autora objavljenih u različitim godinama navodi se prezime autora i godine hronološkim redom.
- U slučaju citiranja više radova istog autora objavljenih u istoj godini uz godinu se dodaju slova abecednim redom.
- Ako rad koji se citira ima više od tri autora, navodi se samo prezime prvog autora i opće prihvaćena kratica et al. (v. popis kratica) i godina izdavanja/objave rada.
- Ukoliko autor ili urednik nije naveden, prilikom citiranja takve publikacije navodi se prvih nekoliko riječi iz naslova i godina.

Primjeri

- U tekstu doktorskih disertacija (Memić, 2006, str. 5, 48; Šapčanin, 2006, str. 17, 25):

Izvještaj za godišnju /1989-1990) srednju vrijednost koncentracije BaP-a za saobraćaj u Phine-Puhr bio je 3-6 ng/m³ (Pfeffer, 1994 citat u WHO, 2000).

Chung i Aust (1995) su ispitivali biodegradaciju PeCP u nesterilisanom tlu gljivom *P. chrysosporium*.

„Ta razlika izražava AC“ odnosno „%inhibicije fotolize“ (Rimpapa, 2006).

Smatra se da razmjena ugljikohidratnih tvari u mozgu ne podliježe direktnoj ovisnosti od inzulina, mada novi rezultati istraživanja [...] pokazuju izvjesnu ovisnost (Hoyer, 2002, 2004; Salkovic-Petrisic i sar., 2006).

- Citiranje odlomka:

„Pedagoška moć suđenja izrasta i izgrađuje se (i) na pretpostavkama koje nisu samo čulno određene. Otuda je neophodno da se i u samom nastavnom metodu nađe formula: pedagoško suđenje = razumijevanje + doživljavanje.“ (Slatina, 1998, str. 11).

Vankuverski sistem - citiranje u tekstu

Numerički sistem citiranja često se koristi uz bibliografske napomene (bilješke) na podnožju stranice - u fusnoti ili na kraju rada ili poglavlja - u endnoti. U bibliografskim bilješkama u fusnoti „koriste se latinski izrazi, kako bi se izbjeglo prekomjerno ponavljanje već pomenutih izvora“ (Brkić, Mehić i Kenjić, 2006, str. 28-29):

- Kada se citira izvor informacija koji je već ranije naveden u radu koristi se kratica op. cit.
- Kratica *ibid.* se koristi kada se iz istog izvora navodi više citata na istoj stranici (v. Popis kratica i izraza).

Primjeri

Primjeri preuzeti iz doktorske disertacije Bjelosevica (2008, pp. 17, 37):

The ferrocenyl group is stable in aqueous, aerobic media, accessible for various, derivatisations and it has interesting electrochemical properties that might have a key role in the understanding of its biological activity.^{69,71,72}

U popisu literature:

69. Osella, D.; Ferreli, M.; Zanello, P.; Lachi, F.; Fontani, M.; Nervi, C.; Cavigliolo, G. *Inorg. Chim. Acta* 2000, 306, 42-48.

71. Hillard, E.; Vessieres A.; Thouin, L.; Jaouen, G.; Amatore, C. *Angew. Chem., Int. Ed.* 2006, 45, 285-290.

72. Reisner, E.; Arion, V. B.; Pombeiro, A. J. L. *Inorg. Chim. Acta* 2008, 361, 1569-1583.

Scheme 2-6. Proposed intermediates in the oxidation of dppf^{d18}

U popisu literature:

118. Pilloni, G.; Longato, B.; Corain, B. *J. Organomet. Chem.* 1991, 420, 57-65.

Popis korištene literature

Opća pravila – kratka uputstva

- Osnovni bibliografski podaci su:
 - **za knjige:**
autor(i), godina izdavanja, *naslov*, mjesto i izdavač (sistem autor-datum),
autor(i), naslov, mjesto, izdavač i godina izdavanja (sistem autor-naslov),
 - **za časopise:**
autor(i) godina izdavanja, naslov članka, *naslov časopisa*, broj volumena, brojevi stranica (sistem autor-datum),
autor(i), naslov članka, *naslov časopisa*, godina izdavanja, broj volumena, brojevi stranica (sistem autor-naslov),
 - **za web stranice:**
autor(i) (ako je poznato), datum izdavanja ili ažuriranja (update), *naslov web dokumenta*, web site adresa / URL (Uniformed Resource Locator) i datum pristupa.
- Prilikom navođenja literature treba obratiti pažnju na redosljed pisanja bibliografskih elemenata, na velika i mala slova, interpunkciju i razmak, kao i na stil fonta: običan i *italic*.
- Objavljivanje publikacija na internetu je stvorilo nove zahtjeve u navođenju korištenih izvora. Neke publikacije se izdaju u različitim verzijama: štampana forma, CD-ROM, DVD i na internetu. Sve verzije mogu biti identičnog sadržaja, ali prilikom pretvorbe jednog formata u drugi mogu nastati značajne razlike. Dakle, uvijek treba navoditi tačno izvor informacija, odnosno ne navoditi, naprimjer, dokumentacijski izvor kao da je štampan ukoliko je korištena elektronska verzija.
- U naslovima knjiga, članaka i poglavlja samo se prva riječ naslova i vlastita imena pišu početnim velikim slovom. Međutim, na njemačkom jeziku se velikim početnim slovom pišu prva riječ, sve imenice i pridjevi koji su izvedeni od osobnih imenica. U francuskom, italijanskom i španskom jeziku u naslovima se velikim slovom pišu prva riječ, svaka značajna imenica i njeni epiteti, a kod engleskog jezika prva riječ, sve vlastite imenice i pridjevi izvedeni iz njih. (Šamić, 1990, str. 91).
- Na kraju svakog podatka je tačka i razmak.
- *Italic* se koristi za naslove knjiga i časopisa.
- Bibliografski podaci, kao što su naprimjer podaci o izdanju, unose se na jeziku publikacije (3. izd., 3rd ed., str., pp itd).
- Ukoliko publikacija ima više od tri autora (urednika) navodi se samo prvi autor i dodaje latinska kratica et al. (v. Popis kratica i izraza). Izuzetno, za članke u periodničnim publikacijama se navode svi autori.
- Iza inicijala imena urednika (editor) se piše kratica ur. ili urednici za više urednika, a kratice na engleskom su ed. i eds.
- Ukoliko autor ili urednik nije naveden, publikacija se svrstava prema naslovu.
- Kad je publikacija napisana od strane institucije ili asocijacije, a ne pojedinca, u tom slučaju organizacija se navodi kao autor.

- Ako se citira samo dio publikacije tada se nakon svih bibliografskih podataka dodaje podatak o poglavlju ili stranicama (početna – završna).
- Ukoliko publikacija ima usporedne naslove odnosno naslove na više jezika tada se navode zajedno svi naslovi sa znakom jednakosti (=) između njih.
- Za e-knjige i e-časopise (elektroničke publikacije) iza naslova se piše u uglastim zagrada vrsta medija, naprimjer [CD-ROM] ili [DVD], a za izvore kojima se online pristupa u uglastim zagrada se navodi [e-knjiga], [e-book], [e-časopis], [e-journal], [Online], [Internet] i sl.
- Kada je e-publikacija dostupna na internetu poslije naziva izdavača se navodi web site / URL i u uglastim zagrada datum pristupa.
- Ako je citirani e-dokument veliki dio web stranice odnosno nalazi se na više povezanih web stranica naprimjer univerziteta, vladine organizacije i slično, navodi se ime osnovne organizacije, relevantni odjeli i home web site ili početnu stranicu web dokumenta / URL i u uglastim zagrada datum pristupa.
- Ukoliko je elektroničkoj publikaciji dodijeljen DOI identifikator (eng. Digital Object Identifier), dovoljno je umjesto URL navesti DOI.

Popis kratica i izraza

U slijedećoj tabeli su date kratice koje se najčešće koriste u citatima i popisu literature.

KRATICE / IZRAZI	OPIS
ca.	latinski: circa = oko, otprilike
ch	engleski: chapter = poglavlje
ed.	engleski: edition
ed., eds	engleski: editor, editors
et al.	latinski: et alii (i ostali)
ibid.	latinski: ibidem = na istom mjestu
izd.	izdanje
op. cit.	latinski: opus citatum = u radu citirano, navedeno djelo
p., pp.	latinski: pagina, paginae (strana, stranice)
s. a.	latinski: sine anno = bez godine (nepoznata godina izdavanja)
s. l.	latinski: sine loco = bez mjesta (nepoznato mjesto izdavanja)
s. n.	latinski: sine nomine = bez imena (nepoznat naziv izdavača)
ser.	serija
sic	latinski = tako
str.	stranica, stranice
sv.	svezak, svesci
ur., urednici	urednik, urednici
v.	vidi
vol., vols.	engleski: volumen, volumens (svezak, svesci)

Primjeri navođenja literature po harvardskom sistemu

Knjige

Prezime i inicijal(i) imena autora. (Godina izdavanja/objave). *Naslov : podnaslov*. Izdanje samo ako je navedeno u publikaciji (npr. 3. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač.

Pine S. H. et al. (1984). *Organska kemija*. 2. izd. Zagreb: Školska knjiga.

Mišović J. i Ast T. (1981). *Instrumentalne metode hemijske analize*. 4. izd. Beograd: Tehnološko-metalurški fakultet.

Morrison R. T. & Boyd R. N. (1992). *Organic chemistry*. 6th ed. Englewood Cliffs: Prentice Hall International.

Williams J. M. et al. (1992). *Organic superconductors (including fullerenes) : synthesis, structure, properties, and theory*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.

Schmid G. ed. (1994). *Clusters and colloids : from theory to applications*. Weinheim: VCH.

* *Dio ili poglavlje knjige*

Prezime i inicijal(i) imena autora. (Godina izdavanja/objave). Naslov poglavlja odnosno dijela publikacije. Urednik (autor) knjige. *Naslov : podnaslov knjige*. Izdanje samo ako je navedeno u publikaciji (npr. 3. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač. Broj poglavlja / sveska / volumena, i (ili) stranice početna-završna (kratice: pogl., ch., sv., vol., str., p., pp.)

Chang R. (2000). *Chemistry*. 6th ed. Boston: McGraw-Hill. Ch. 11.

Muminović H. (1998). *Mogućnost efikasnijeg učenja u nastavi*. Sarajevo: Svjetlost. str. 40-44.

Sofić E., Tahirović I. (2007). Antioxidant capacity of the neurohormone melatonin. In: Pandi-Perumal S. R. & Daniel P. eds. *Melatonin : from molecules to therapy*. New York: Nova Science Publisher. pp. 317-326.

Buchholz B. (1983). Thiophene and thiophene derivatives. In: Mark H. F. et al. eds. *Kirk-Othmer Encyclopedia of Chemical Technology*. 3rd ed. New York: Wiley. Vol. 22, pp. 965-973.

* *Knjige koje su prevedene (sekundarna odgovornost)*

Prezime i inicijal(i) imena autora, godina izdavanja/objave originalne publikacije. *Naslov : podnaslov*. Prevedeno sa (jezika), ime prevodioca. (Godina prijevoda). Mjesto izdavanja: izdavač.

Allen David T. & Shonnard David R. (2001). *Zeleni inženjering : projektovanje hemijskih procesa sa sviješću o okolišu*. Prevela i uredila Jaganjac Azra sa grupom studenata, 2009. Sarajevo: Prirodno-matematički fakultet.

***E-knjige**

Prezime i inicijal(i) imena autora. (Godina izdavanja/objave). *Naslov : podnaslov*. [Tip medija]. Izdanje samo ako je navedeno u publikaciji (npr. 3. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač.

Ukoliko je knjiga dostupna na internetu (online) navode se i slijedeći podaci:

Dostupno na: web site adresa/URL. [datum posjete stranici].

Sijarić G. (2004). *Mineralogija i kristalografija*. [CD]. Sarajevo: s. n.

Vučina Ž. (2006). *Pretraživanje i vrednovanje informacija na internetu*. [Online]. Zagreb: CARNet. Dostupno na: <http://edu-udzbenik.carnet.hr/2/index.htm>. [06. 04. 2010.].

Naučni i stručni radovi

*** Članci u časopisima**

Prezime i inicijal(i) imena autora. (Godina izdavanja/objave). *Naslov : podnaslov. Naslov časopisa*. Oznaka sveska ili godišta ili volumena (broj), str. početna-završna.

Todeschini R., Ballabio D., Consonni V. & Mauri A. (2008). A new similarity/diversity measure for the characterization of DNA sequences. *Croatica Chemica Acta*. 81 (4), pp. 657-664.

*** Članci u online dostupnim časopisima**

Prezime i inicijal(i) imena autora. (Godina izdavanja/objave). *Naslov : podnaslov. Naslov časopisa*. [Tip medija]. Oznaka sveska ili godišta ili volumena (broj), str. početna-završna.

Dostupno na: web site adresa/URL. [datum posjete stranici].

Tramšek M., Žemva B. (2006). Synthesis, Properties and Chemistry of Xenon(II) Fluoride. *Acta Chimica Slovenica*. [Online]. 53, pp. 105-116. Dostupno na: <http://acta.chem-soc.si/53/53-2-105.pdf>. [11. 05. 2010.]

*** Članci u časopisima iz baze podataka**

Prezime i inicijal(i) imena autora. (Godina izdavanja/objave). *Naslov : podnaslov. Naslov časopisa*. [Tip medija]. Oznaka sveska / godišta / volumena (broj), str. početna-završna.

Dostupno u: naziv izvora dokumenta odnosno online baze podataka, web site adresa/URL. [datum posjete stranici].

Drobot M., Aflori M., Barboiu V. (2010). Protein immobilization on poly (ethylene terephthalate) films modified by plasma and chemical treatments. *Digest Journal of Nanomaterials & Biostructures*. [Online]. Vol. 5 (1), pp. 35-42. Dostupno u: EBSCO, <http://web.ebscohost.com>. [20. 05. 2010.]

* Članci u zbornicima

Prezime i inicijal(i) imena autora. (Godina izdavanja/objave). Naslov : podnaslov. U: Prezime, inicijal(i) urednika ur. *Naslov zbornika : podnaslov*. Mjesto izdavanja: izdavač. Str. početna-završna.

Slatina M. (2009). Dileme i sporovi oko sticanja kompetencija za nastavni rad = Dilemmas and disputes related to acquiring competences for teaching. U: *III Savjetovanje Reforma visokog obrazovanja - primjena Bolonjskih principa na Univerzitetu u Sarajevu : zbornik radova = Third Conference Higher Education Reform - Implementation of the Bologna Principles at the University of Sarajevo : proceedings*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu. str. 109-126.

Disertacije, magistarski radovi, ...

Prezime i inicijal(i) imena autora. (Godina izdavanja/objave). *Naslov : podnaslov*. Nivo. Mjesto: univerzitet, fakultet.

Bjelosevic H. (2008). *Bioactive organometallic compounds : novel substituted metallocene-based phosphines as ligands in Pt(II) and Au(I) complexes*. Doctoral dissertation. Lund: Lund University.

Vujisić B. (2008). *Fizičko-hemijska identifikacija aktivnih komponenti nekih lijekova u skladu sa zahtjevima Evropske Farmakopeje 2008*. Magistarski rad. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu, Prirodno-matematički fakultet.

Standardi i propisi

* Standardi

Naziv korporativnog autora – organizacije odgovorne za dokument (Godina usvajanja/objave). *Identifikaciona slova i brojevi standarda*, *Naslov : podnaslov*. Mjesto izdavanja: izdavač.

Napomena: za općepoznate izdavače koriste se kratice, naprimjer ISO za International Standards Office.

International Standards Office (1998). *ISO 690 – 2:1998, Information and documentation : Bibliographical references: Electronic documents*. Geneva: ISO.

International Standards Office (2009). *ISO 29581-1:2009, Cement - Test methods - Part 1: Analysis by wet chemistry*. Geneva: ISO.

Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine BAS (2006). *BAS EN ISO 14001:2006 (bs, en), Sistemi okolinskog upravljanja - Zahtjevi sa smjernicama za upotrebu = Environmental management systems - Requirements with guidance for use*. Istočno Sarajevo: BAS.

* Zakoni

Naslov : podnaslov. (Godina usvajanje/objave). Izdavač/Glasilo. Broj, str. početna-završna. Datum objave]

Zakon o visokom obrazovanju. (1999). Službene novine Kantona Sarajevo. Broj 17, str. 656-667. [14. 10. 1999.]

Izveštaji i dokumenti

Prezime i inicijal(i) imena autora, urednika ili naziv korporativnog autora – organizacije odgovorne za dokument. (Godina izdavanja/objave *Naslov : podnaslov*. Broj dokumenta. [Tip medija]. Mjesto izdavanja: izdavač. Dostupno na: web site izvora dokumenta/URL. [Datum posjete stranici].

The four Ministers in charge for France, Germany, Italy and the United Kingdom. (1998). *Sorbonne Joint Declaration : joint declaration on harmonisation of the architecture of the European higher education system*. [Online]. Paris: The Sorbonne. Dostupno na: <http://portal.monks.ba/start/Portals/0/Sorbonne.pdf>. [25. 05. 2010.].

Dursun K., Nikolin A., Kekić M., Uljarević M., Jekauc D. (1980). *Uticaj antibiotika i nekih drugih farmaka na aktivnost fermentata : elaborat : završni izvještaj*. Sarajevo : Hemijski institut Prirodno-matematičkog fakulteta.

Patenti

Prezime i inicijal(i) imena izumitelja ili vlasnika patenta. (Godina objave). *Naslov : podnaslov*. Zemlja izdavanja i broj patenta.

Bell A. S., Terrett N. K. (07. 01. 1997.). *Pyridopyrimidinone antianginal agents*. US patent 5591742. [Online]. Dostupno na: <http://www.wikipatents.com/US-Patent-5591742/pyridopyrimidinone-antianginal-agents>. [16. 09. 2010.].

Karte

Prezime i inicijal(i) imena autora, urednika ili naziv korporativnog autora. (Godina izdavanja/objave). *Naslov* : *podnaslov*. Serija i broj serije ako postoji. Mjerilo. Mjesto izdavanja: izdavač.

G. Freytags *Reisekarte von Dalmatien Bosnien und der Hercegovina*. (ca. 1900). 1:900.000. Wien: Verlag, G. Freytag & Berndt.

Bürg F. (1998). *Auto karta Bosne i Hercegovine i Europe*. 1:500.000. Sarajevo: Delsa-Public.

Web stranice

Autorstvo ili izvor. (Godina izdanja ili datum zadnjeg ažuriranja). *Naslov web dokumenta ili web stranice*. [Online]. Dostupno na: web site adresa/URL. [datum posljednjeg pristupa].

University of Portsmouth, University library. (2007). *Referencing@Portsmouth : an interactive referencing guide*. [Online]. Dostupno na: <http://referencing.port.ac.uk/>. [09. 06. 2010.].

Patrias K. (2007.). (updated 21. 10. 2009.). *Citing medicine : the NLM style guide for authors, editors, and publishers* [Online]. 2nd ed. Wendling D. L. technical editor. Bethesda (MD): National Library of Medicine (US). Dostupno na: <http://www.nlm.nih.gov/citingmedicine>. [13. 04. 2010.].

Primjeri navođenja literature po vankuverskom sistemu

Knjige

Prezime i inicijal(i) imena autora. *Naslov : podnaslov*. Izdanje samo ako je navedeno u publikaciji (npr. 3. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač. Godina izdavanja/objave.

Pine S. H. et al. *Organska kemija*. 2. izd. Zagreb: Školska knjiga. 1984.

Mišović J. i Ast T. *Instrumentalne metode hemijske analize*. 4. izd. Beograd: Tehnološko-metalurški fakultet. 1981.

Zelenika R. *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*. 4. izd. Rijeka: Ekonomski fakultet u Rijeci. 2000.

Williams J. M. et al. *Organic superconductors (including fullerenes) : synthesis, structure, properties, and theory*. Englewood Cliffs: Prentice Hall. 1992.

Jaganjac A. ur. *Živjeti u skladu sa okolišem : priručnik za edukaciju nastavnika : kako razvijati svijest o okolišu*. Sarajevo: Institut za hidrotehniku. 2007.

* *Dio ili poglavlje knjige, enciklopedije*

Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov poglavlja odnosno dijela publikacije. Urednik (autor) knjige. *Naslov : podnaslov knjige*. Izdanje samo ako je navedeno u publikaciji (npr. 3. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač. Godina izdavanja/objave. Broj poglavlja / sveska / volumena i (ili) stranice početna-završna (kratice: pogl., ch., sv., vol., str., p., pp.)

Chang R. *Chemistry*. 6th ed. Boston: McGraw-Hill. 2000. Ch. 11.

Muminović H. *Mogućnost efikasnijeg učenja u nastavi*. Sarajevo: Svjetlost. 1998. str. 40-44.

Sofić E., Tahirović I. Antioxidant capacity of the neurohormone melatonin. In: Pandi-Perumal S. R. & Daniel P. eds. *Melatonin : from molecules to therapy*. New York: Nova Science Publisher. 2007. pp. 317-326.

Adamić K. Polimeri. U: Požar H. ur. *Tehnička enciklopedija*. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslav Krleža. 1986. Sv. 10 Oru-Polj, str. 566-573.

*** Knjige koje su prevedene (sekundarna odgovornost)**

Prezime i inicijal(i) imena autora, godina izdavanja/objave originalne publikacije. *Naslov : podnaslov*. Prevedeno sa (jezika) (ime prevodioca), godina prijevoda. Mjesto izdavanja: izdavač. Godina usvajanja/objave prijevoda.

Allen David T. & Shonnard David R., 2001. *Zeleni inženjering : projektovanje hemijskih procesa sa sviješću o okolišu*. Prevela i uredila Jaganjac Azra sa grupom studenata. Sarajevo: Prirodno-matematički fakultet. 2009.

*** E-knjige**

Prezime i inicijal(i) imena autora. *Naslov : podnaslov*. [Tip medija]. Izdanje samo ako je navedeno u publikaciji (npr. 3. izd., 4th ed. i sl.). Mjesto izdavanja: izdavač. Godina usvajanja/objave.

Ukoliko je knjiga dostupna na internetu (online) navode se i slijedeći podaci:

Dostupno na: web site adresa/URL. [datum posjete stranici].

Sijarić G. *Mineralogija i kristalografija*. [CD]. Sarajevo: s. n. 2004.

Vučina Ž. *Pretraživanje i vrednovanje informacija na Internetu*. [Online]. Zagreb: CARNet. 2006. Dostupno na: <http://edu-udzbenik.carnet.hr/2/index.htm>. [06. 04. 2010.].

Naučni i stručni radovi

*** Članci u časopisima**

Prezime i inicijal(i) imena autora. *Naslov : podnaslov. Naslov časopisa*. Godina usvajanja/objave. Oznaka sveska ili godišta ili volumena (broj), str. početna-završna.

Todeschini R., Ballabio D., Consonni V. & Mauri A. A new similarity/diversity measure for the characterization of DNA sequences. *Croatica Chemica Acta*. 2008. 81 (4), pp. 657-664.

*** Članci u online dostupnim časopisima**

Prezime i inicijal(i) imena autora. *Naslov : podnaslov. Naslov časopisa*. [Tip medija]. Godina usvajanja/objave. Oznaka sveska ili godišta ili volumena (broj), str. početna-završna. Dostupno na: web site adresa/URL. [datum posjete stranici].

Tramšek M., Žemva B. Synthesis, Properties and Chemistry of Xenon(II) Fluoride. *Acta Chimica Slovenica*. [Online]. 2006. 53, pp. 105-116. Dostupno na: <http://acta.chem-soc.si/53/53-2-105.pdf>. [11. 05. 2010.]

*** Članci u časopisima iz baze podataka**

Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov : podnaslov. *Naslov časopisa*. [Tip medija]. Godina usvajanja/objave. Oznaka sveska / godišta / volumena (broj), str. početna-završna. Dostupno u: naziv izvora dokumenta odnosno online baze podataka, web site adresa/URL. [datum posjete stranici].

Drobot M., Aflori M., Barboiu V. Protein immobilization on poly (ethylene terephthalate) films modified by plasma and chemical treatments. *Digest Journal of Nanomaterials & Biostructures*. [Online]. 2010. Vol. 5 (1), pp. 35-42. Dostupno u: EBSCO, <http://web.ebscohost.com>. [20. 05. 2010].

*** Članci u zbornicima**

Prezime i inicijal(i) imena autora. Naslov : podnaslov. U: Prezime, inicijal(i) urednika ur. *Naslov zbornika* : podnaslov. Mjesto izdavanja: izdavač. Godina usvajanja/objave. str. početna-završna.

Slatina M. Dileme i sporovi oko sticanja kompetencija za nastavni rad = Dilemmas and disputes related to acquiring competences for teaching. U: *III Savjetovanje Reforma visokog obrazovanja - primjena Bolonjskih principa na Univerzitetu u Sarajevu : zbornik radova = Third Conference Higher Education Reform - Implementation of the Bologna Principles at the University of Sarajevo : proceedings*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu. 2009. str. 109-126.

Disertacije, magistarski radovi, ...

Prezime i inicijal(i) imena autora. *Naslov* : podnaslov. Nivo. Mjesto: univerzitet, fakultet. Godina usvajanja/objave.

Bjelosevic H. *Bioactive organometallic compounds : novel substituted metallocene-based phosphines as ligands in Pt(II) and Au(I) complexes*. Doctoral dissertation. Lund: Lund University. 2008.

Vujisić B. *Fizičko-hemijska identifikacija aktivnih komponenti nekih lijekova u skladu sa zahtjevima Evropske Farmakopeje 2008*. Magistarski rad. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu, Prirodno-matematički fakultet. 2008.

Standardi i propisi

* Standardi

Naziv korporativnog autora – organizacije odgovorne za dokument *Identifikaciona slova i brojevi standarda*, *Naslov : podnaslov*. Mjesto izdavanja: izdavač. Godina usvajanja/objave. Napomena: za općepoznate izdavače koriste se kratice, naprimjer ISO za International Standards Office.

International Standards Office. *ISO 690 – 2:1998, Information and documentation : Bibliographical references: Electronic documents*. Geneva: ISO. 1998.

International Standards Office. *ISO 29581-1:2009, Cement - Test methods - Part 1: Analysis by wet chemistry*. Geneva: ISO. 2009.

Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine BAS. *BAS EN ISO 14001:2006 (bs, en), Sistemi okolinskog upravljanja - Zahtjevi sa smjernicama za upotrebu = Environmental management systems - Requirements with guidance for use*. Istočno Sarajevo: BAS. 2006.

* Zakoni

Naslov : podnaslov. Izdavač/Glasilo. Godina usvajanje/objave. Broj. str. od-do.[Datum objave]

Zakon o visokom obrazovanju. Službene novine Kantona Sarajevo. 1999. Broj 17. str. 656-667. [14. 10. 1999.]

Izveštaji i dokumenti

Prezime i inicijal(i) imena autora, urednika ili naziv korporativnog autora – organizacije odgovorne za dokument. *Naslov : podnaslov*. Broj dokumenta. [Tip medija]. Mjesto izdavanja: izdavač. Godina izdavanja/objave. Dostupno na: web site izvora dokumenta/URL. [Datum posjete stranici].

The four Ministers in charge for France, Germany, Italy and the United Kingdom. *Sorbonne Joint Declaration : joint declaration on harmonisation of the architecture of the European higher education system*. [Online]. Paris: The Sorbonne. 1998. Dostupno na: <http://portal.monks.ba/start/Portals/0/Sorbonne.pdf>. [25. 05. 2010.].

Dursun K., Nikolin A., Kekić M., Uljarević M., Jekauc D. *Uticao antibiotika i nekih drugih farmaka na aktivnost fermenata : elaborat : (završni izvještaj)*. Sarajevo : Hemijski institut Prirodno-matematičkog fakulteta. 1980.

Patenti

Prezime i inicijali(i) imena izumitelja ili vlasnika patenta. *Naslov* : *podnaslov*. Zemlja izdavanja i broj patenta. (Godina objave).

Bell A. S., Terrett N. K. *Pyridopyrimidinone antianginal agents*. US patent 5591742. [Online]. (07. 01. 1997.). Dostupno na: <http://www.wikipatents.com/US-Patent-5591742/pyridopyrimidinone-antianginal-agents>. [16. 09. 2010.].

Karte

Prezime i inicijal(i) imena autora, urednika ili naziv korporativnog autora. *Naslov* : *podnaslov*. Serija i broj serije ako postoji. Mjerilo. Mjesto izdavanja: izdavač. Godina izdavanja/objave.

G. Freytags *Reisekarte von Dalmatien Bosnien und der Hercegovina*. 1:900.000. Wien: Verlag, G. Freytag & Berndt. ca. 1900.

Bürg F. *Auto karta Bosne i Hercegovine i Europe*. 1:500.000. Sarajevo: Delsa-Public. 1998.

Web stranice

Autorstvo ili izvor. *Naslov web dokumenta ili web stranice*. [Online]. Godina izdanja. (Datum zadnjeg ažuriranja ako je poznat). Dostupno na: web site adresa/URL. [datum posljednjeg pristupa].

University of Portsmouth, University library. *Referencing@Portsmouth : an interactive referencing guide*. [Online]. 2007. Dostupno na: <http://referencing.port.ac.uk/>. [09. 06. 2010.].

Patrias K. *Citing medicine : the NLM style guide for authors, editors, and publishers*. [Online]. 2nd ed. Wendling D. L. technical editor. Bethesda (MD): National Library of Medicine (US). 2007. (updated 21. 10. 2009.). Dostupno na: <http://www.nlm.nih.gov/citingmedicine>. [13. 04. 2010.].

Napomene

- Prilikom izrade magistarskog, diplomskog i seminarskog rada obavezno konsultovati mentora o načinu citiranja i referenciranja literature.
- U slučajevima koji ovdje nisu predviđeni, potrebne upute i pomoć mogu se dobiti u biblioteci.

Literatura

Referentna lista

Bjelosevic H. (2008). *Bioactive organometallic compounds : novel substituted metallocene-based phosphorines as ligands in Pt(II) and Au(I) complexes*. Lund: Lund University, Faculty of Science.

Brkić S., Mehić E., Kenjić V. (2006). *Uputstvo za izradu seminarskog i diplomskog rada*. Sarajevo: Ekonomski fakultet.

Gerc A. (2008). *Biblioteka u digitalnom okruženju : priručnik za predmet informatizacija bibliotečke djelatnosti*. Sarajevo: Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine.

Memić M. (2006). *Studij udjela biorazgradnje poliaromatskih ugljikovodika (PAHS) i kloriranih fenola sa lignikolnim gljivama metodom plinske kromatografije i masene spektrometrije (GC/MS)*. Doktorska disertacija. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu, Prirodno-matematički fakultet.

Milić N. (20. 11. 2009.). *Citiranje literature u naučnom radu*. [Online]. Dostupno na: <http://www.med.bg.ac.rs/dloads/nastavni%20statistika/uze%20specijalizacije/Citiranje%20literature%20u%20naucnom%20radu.pdf>. [25. 06. 2010.].

Reference styles: Harvard and Vancouver. [Online]. (25. 09. 2006.). Dostupno na: British Medical Association, http://www.bma.org.uk/library_medline/electronic_resources/factsheets/LIBReferenceStyles.jsp. [30. 09. 2010.].

Slatina M. (1998). *Nastavni metod : prilog pedagoškoj moći suđenja*. Sarajevo: Filozofski fakultet.

Šamić M. (1990). *Kako nastaje naučno djelo : uvođenje u metodologiju i tehniku naučnoistraživačkog rada – opšti pristup*. 8. izd. Sarajevo: Svjetlost.

Šapčanin A. (2006). *Raspodjela totalnog antioksidativnog kapaciteta u različitim regijama mozga čovjeka*. Doktorska disertacija. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu, Prirodno-matematički fakultet.

Korisna literatura

Anglia Ruskin University Library (2008). *Guide to the Harvard style of referencing*. [Online]. Dostupno na: <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>. [25. 01. 2010.].

Chicago Manual of Style Online : Chicago-Style Citation Quick Guide. (2010.). [Online]. Chicago: The University of Chicago. Dostupno na: http://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide.html. [29.09.2010.].

Citiranje i referenciranje. [Online]. (s. a.). Zadar: Sveučilište u Zadru, Ekonomski fakultet. Dostupno na: http://ekonomija.unizd.hr/file.php/1/Dokumenti_razno/Dokumenti_Odjel/harvardsko_citiranje_upute.pdf. [08. 07. 2010.].

Citiranje izvora s web stranica. (2009). [Online]. Zagreb: Prehrambeno-biotehnološki fakultet, Zavod za kemiju i biokemiju. Dostupno na: http://www.pbf.hr/hr/zavodi/zavod_za_kemiju_i_biokemiju/laboratorij_za_toksikologiju/uvod_u_znanstveni_rad/nastavni_materijali/vjezbe/citiranje_izvora_s_web_stranica. [25. 06. 2010.].

Harvard AGPS referencing guide. (11. 08. 2010.). Dostupno na: University of Southern Queensland. <http://www.usq.edu.au/library/help/referencing/harvard.htm>. [29.09.2010.].

Janović T. (2009). *Citiranje, parafraziranje i upućivanje na izvore u akademskim tekstovima : nastavni materijal za kolegij Akademsko pisanje*. [Online]. Zadar: Sveučilište u Zadru. Dostupno na: http://www.unizd.hr/Portals/46/seminarski_rad/citiranje_parafraziranje.pdf. [04. 06. 2010.].

Murati T. (2006). Oblikovanje bilježaka i sustavi citiranja u stručnom ili znanstvenom tekstu. *Društvena istraživanja*. [Online]. Dostupno na: Central and Eastern European online library, Vol. 15 (1-2). str. 155-171. Dostupno na: Hrčak, http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=28233. [10. 10. 2010.].

Patrias K. (2007.). (updated 21. 10. 2009.). *Citing medicine : the NLM style guide for authors, editors, and publishers* [Online]. 2nd ed. Wendling D. L. technical editor. Bethesda (MD): National Library of Medicine (US). Dostupno na: <http://www.nlm.nih.gov/citingmedicine>. [13. 04. 2010.].

References/Bibliography : Harvard style : based on style manual for authors, editors and printers. (2010). Revised by Snooks & Co. 2002. [Online]. Dostupno na: University of Queensland, http://www.library.uq.edu.au/training/citation/harvard_6.pdf. [29. 09. 2010.].

References/Bibliography : Vancouver Style : "How-to" guide. (06. 2005.). [Online]. Dostupno na: University of Queensland, [http://ges.galileo.edu/fs/download/vancouv\[1\].pdf?file_id=791161](http://ges.galileo.edu/fs/download/vancouv[1].pdf?file_id=791161). [01. 10. 2010.].

Turabian and Chicago Styles Citations. (14. 08. 2006.). [Online]. Berkeley: University of California Berkeley Library Dostupno na: <http://www.lib.berkeley.edu/instruct/guides/chicago-turabianstyle.pdf>. [01. 10. 2010.].

Udiljak-Bugarinovski Z. (2007). *Prijedlog citiranja literature*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet. Dostupno na: http://web.efzg.hr/dok/KID/Pravila_citiranja.pdf. [02. 09. 2010.].

University of Portsmouth, University library. (2007). *Referencing@Portsmouth : an interactive referencing guide*. [Online]. Dostupno na: <http://referencing.port.ac.uk/>. [09. 06. 2010.].

Upute za navođenje literature u seminarskom ili završnom radu : navođenje (citiranje) literature. [Online]. Dostupno na: <http://www.zsm.hr/hr/za-studente/doc-literatura/Navodjenje-literature.pdf>. [08. 10. 2010.].

Zelenika R. (2000). *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog rada*. 4. izd. Rijeka: Ekonomski fakultet.

U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.).

Citiranje je tačno navođenje izvornog teksta ili riječi drugih autora, što podrazumijeva da se u citiranom tekstu „zadržavaju sve pravopisne osobenosti (interpukcijski i pravopisni znaci) i eventualne greške“ (Šamić, 1990, str. 86). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literatu **Biblioteka Odsjeka za hemiju** knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literatu **Biblioteka Odsjeka za hemiju** koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu **Pirodno-matematički fakultet** daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom **Sarajevo, 2011** dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim izvorima (knjige, članci, naučni i stručni skupovi, web izvori i dr.). Popis literature može biti samo referenta lista koja obavezno sadrži sve citirane izvore informacija u tekstu rada, ili i bibliografija koja uključuje sve izvore informacija koji su konzultirani i preporučeni za daljnje čitanje, a na koje se u tekstu izravno ne poziva. U svakom naučnom i stručnom radu neizostavan dio je citiranje drugih autora i popis literature (referenci) koji sadrži podatke o autorima i korištenim dokumentacijskim iz